

SPIS TREŚCI

1. Geografia jako nauka	7
2. Źródła informacji geograficznej	8
2.1. Metody bezpośrednie i pośrednie zbierania informacji o Ziemi	8
2.2. Nowoczesne metody zbierania informacji o Ziemi	9
2.3. Kartograficzne metody ilościowe i jakościowe prezentacji informacji geograficznej	10
2.4. Metoda interpolacji izarytm. Profil terenu	11
3. Mapa jako źródło informacji geograficznej	12
3.1. Cechy i składniki mapy	12
3.2. Skala mapy. Generalizacja kartograficzna	13
3.3. Rodzaje odwzorowań kartograficznych	13
3.4. Rodzaje map	16
4. Układ Słoneczny	17
4.1. Budowa Układu Słonecznego	17
4.2. Teoria geocentryczna i heliocentryczna	18
4.3. Ziemia w Układzie Słonecznym	18
4.3.1. Kształt i rozmiary Ziemi	18
4.3.2. Ruchy Ziemi i ich następstwa	19
4.3.3. Współrzędne geograficzne	22
4.4. Rachuba czasu na Ziemi	23
4.4.1. Kalendarz	24
5. System przyrodniczy Ziemi – geosfery	25
5.1. Interakcje systemu przyrodniczego Ziemi	25
6. Atmosfera	25
6.1. Budowa i skład chemiczny atmosfery	25
6.2. Rozkład temperatur na kuli ziemskiej i czynniki ją różnicujące	27
6.3. Ciśnienie atmosferyczne. Cyrkulacja powietrza atmosferycznego	29
6.4. Rodzaje wiatrów	32
6.5. Wilgotność powietrza	36
6.6. Chmury, opady i osady atmosferyczne	37
6.7. Rodzaje frontów atmosferycznych i mas powietrza	39
6.8. Czynniki kształtujące pogodę i klimat	41
6.9. Strefy klimatyczne i typy klimatu wg klasyfikacji Wincentego Okołowicza	42
6.10. Prognozowanie pogody – mapy synoptyczne	44
6.11. Wpływ działalności człowieka na klimat	44
7. Hydrosfera	45
7.1. Obieg wody w przyrodzie	45
7.2. Bilans wodny Ziemi	47
7.3. Wielkość i rodzaje mórz	48
7.4. Typy wybrzeży morskich	49
7.5. Czynniki wpływające na temperaturę i zasolenie mórz	50

7.6. Morze Bałtyckie	52
7.7. Falowanie	53
7.8. Prądy morskie	55
7.9. Pływy	56
7.10. Wody podziemne	58
7.11. Rodzaje źródeł	59
7.12. Rzeki na Ziemi	61
7.13. Typy ustrojów rzecznych	63
7.14. Jeziora, ich klasyfikacja i ewolucja	65
7.15. Lodowce górskie i lądolody	67
7.16. Wieloletnia zmarzlina	70
7.17. Zlodowacenia w Polsce	70
8. Litosfera	73
8.1. Budowa wnętrza Ziemi	73
8.2. Tabela stratygraficzna	75
8.3. Najważniejsze wydarzenia w dziejach Ziemi	77
8.4. Rodzaje skał i ich geneza	80
8.5. Metody badań geologicznych	82
8.6. Procesy geologiczne wewnętrzne (endogeniczne)	83
8.6.1. Teoria ruchu płyt litosfery wg Alfreda Wegenera	83
8.6.2. Zjawiska sejsmiczne	85
8.6.3. Zjawiska wulkaniczne	86
8.6.4. Zjawiska plutoniczne	99
8.6.5. Ruchy lądotwórcze (epejrogeniczne).....	90
8.6.6. Ruchy górotwórcze (orogeniczne)	90
8.6.7. Ruchy oceanotwórcze (talassogeniczne)	93
8.7. Procesy geologiczne zewnętrzne (egzogeniczne)	94
8.7.1. Procesy wietrzenia a klimat	94
8.7.2. Procesy eoliczne. Rodzaje pustyń.....	97
8.7.3. Zjawiska krasowe	100
8.7.4. Grawitacyjne ruchy masowe	102
8.7.5. Działalność rzeźbotwórcza lodowców, lądolodów i ich wód roztopowych	103
8.7.6. Działalność rzeźbotwórcza wód płynących	106
8.8. Rozwój rzeźby	108
8.9. Ukształtowanie powierzchni lądów	109
8.10. Ukształtowanie dna oceanów	110
9. Biosfera i pedosfera.....	112
9.1. Proces glebotwórczy	112
9.2. Typy genetyczne gleb. Formacje roślinne na Ziemi	114
9.3. Piętra roślinne a klimat	117
9.4. Fauna lądów	118
9.5. Fauna mórz i oceanów	120

10. Środowisko przyrodnicze a globalne zagrożenia	121
ZADANIA	124
KLUCZ DO ZADAŃ	146
EGZAMIN MATURALNY	
Standardy wymagań egzaminacyjnych	160
PRZYKŁADY ZADAŃ MATURALNYCH	
Dla poziomu podstawowego	180
Dla poziomu rozszerzonego	184
ODPOWIEDZI	190
Literatura	196